

IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Ignalinos rajono savivaldybės tarybai

IŠVADA

DĖL GALIMYBĖS IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBEI IMTI TRUMPALAIKĘ IKI 600,0 TŪKST. EUR PASKOLĄ IŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS BIUDŽETO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO LAIKINAM PAJAMŲ TRŪKUMUI PADENGTI

2021 m. gegužės 11 d. Nr. IS-2
Ignalina

Išvados rengimo pagrindas, tikslas

Ignalinos rajono savivaldybės taryba 2021 m. balandžio 22 d. sprendimu Nr. T-54 „Dėl pavedimo Ignalinos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pateikti išvadą“ pavedė Ignalinos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai (toliau – tarnyba) pateikti išvadą dėl galimybės imti trumpalaikę iki 600,0 tūkst. Eur paskolą iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu¹, Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Savivaldybių skolinimosi taisyklėmis², vykdydami Ignalinos rajono savivaldybės tarybos pavedimą³ bei atsižvelgdami į Ignalinos rajono savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, atlikome Ignalinos rajono savivaldybės galimybės imti trumpalaikę iki 600,0 tūkst. Eur paskolą iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti vertinimą.

Vertinimo tikslas – įvertinti, ar Ignalinos rajono savivaldybė (toliau – savivaldybė) turi galimybę imti trumpalaikę iki 600,0 tūkst. Eur paskolą iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto savivaldybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti.

Vertinimo metu surinkti įrodymai, pagrindžiantys Ignalinos rajono savivaldybės skolinių įsipareigojimų laikymąsi ir suteikiantys pagrindą pateikti Ignalinos rajono savivaldybės

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 27 str., 1 d., 3 p.

² Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“.

³ Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 25 d. sprendimas Nr. T-3 „Dėl pavedimo Ignalinos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pateikti išvadą“.

tarybai išvadą dėl trumpalaikės paskolos ėmimo su prielaida, kad neegzistuoja kiti su paskolos gavimu susiję dokumentai, kurie darytų įtaką pateiktai išvadai.

Vadovybės atsakomybė

Ignalinos rajono savivaldybės administracijos (toliau – savivaldybės administracijos) vadovas yra atsakingas už tokią vidaus kontrolę, kokia, jo nuomone, yra būtina teisės aktų nustatyta tvarka planuoti, keisti ir vykdyti savivaldybės biudžetą be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos. Savivaldybės administracija, taip pat, yra atsakinga už paskolų naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka, už pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą.

Auditoriaus atsakomybė

Atliekant vertinimą buvo vadovautasi prielaida, kad visi pateikti dokumentai yra pilni ir galutiniai ir kad neegzistuoja kiti su paskolos gavimu susiję dokumentai, kurie darytų įtaką išvadai. Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Ignalinos rajono savivaldybės skolinimasis iš valstybės biudžeto yra finansiškai pagrįstas laikinu pajamų trūkumu, kuriam padengti nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų ir pateikti auditoriaus išvadą. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti audito, kuris atliekamas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, metu. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti įtaką vartotojų sprendimams.

Pagrindas pareikšti nuomonę dėl Ignalinos rajono savivaldybės galimybės imti trumpalaikę iki 600,0 tūkst. Eur paskolą iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto savivaldybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti

Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnyje numatyti savivaldybių skolos, skolinimosi ir garantijų limitai:

1. Savivaldybės skolos ir skolinimosi garantijų limitai:

1.1. Savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolas, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) negali viršyti 60 procentų įstatymo⁴ 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų.

⁴ Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.

1.2. Savivaldybės, kurios biudžetas planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatomis⁵, metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1,5 procento biudžeto pajamų dėl 2021 metams prognozuojamo neigiamo produkcijos atotrūkio nuo potencialo.

1.3. Savivaldybės, kurios biudžetas planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatomis⁶, metinio grynojo skolinimosi suma gali viršyti pajamas savivaldybės biudžeto balanso cikliškumo dedamosios (komponentės) dydžiu, kurį pagal naujausią paskelbtą ekonominės raidos scenarijų apskaičiuoja Finansų ministerija.

1.4. Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma finansų ministro nustatyta tvarka 2019 ir 2020 metais atrinktiems projektams, kuriais prisidedama prie regiono ir (arba) savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros tikslų, nustatytų strateginio planavimo dokumentuose, pasiekimo ir mažinamos savivaldybės biudžeto išlaidos ir (arba) didinamos savivaldybės biudžeto pajamos, atitinka lėšų sumą, kurios reikia šiems projektams įgyvendinti. Savivaldybės biudžeto atitiktis Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatomis turi būti pasiekta per ketverių metų laikotarpį, skaičiuojant nuo pirmų metų, kai pradėta skolintis projektams įgyvendinti.

1.5. Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų įstatymo⁷ 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų.

2. Į skolos ir skolinimosi limitus neįskaitomos iš valstybės biudžeto suteiktos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui padengti (toliau – valstybės trumpalaikė paskola), taip pat tokios paskolos, suteiktos 2020 metais, ir trumpalaikės arba ilgalaikės paskolos, kai dėl kredito įstaigų veiklos apribojimo ir (arba) jų licencijų atšaukimo savivaldybės negali disponuoti savo lėšomis ir dėl to trūksta apyvartinių lėšų.

3. Finansų ministerija netaiko išieškojimo iki 2020 m. gruodžio 31 d. negrąžintoms 2020 metais suteiktoms valstybės biudžeto trumpalaikėms paskoloms, iki priimamas sprendimas dėl

⁵ Kiekvienas valdžios sektoriui priskiriamas biudžetas, kurio planuojami asignavimai neviršija 0,3 procento praėjusių metų BVP to meto kainomis, turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad to biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

⁶ Kiekvienas valdžios sektoriui priskiriamas biudžetas, išskyrus Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą, valstybės biudžetą ir biudžetus, kurių planuojami asignavimai neviršija 0,3 procento praėjusių metų BVP to meto kainomis, turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad, sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jis būtų perteklinis arba subalansuotas.

⁷ Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.

Finansų ministerijos asignavimuose numatytų lėšų 2020 metų savivaldybių negautoms pajamoms padengti paskirstymo.

4. Savivaldybės 2022 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti) turi būti ne didesnis už 2021 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms gražinti).

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad Vyriausybės nustatyta tvarka⁸ iš valstybės biudžeto apyvartinių lėšų savivaldybėms gali būti teikiamos trumpalaikės paskolos, kai susidarius laikinam pajamų trūkumui išnaudojamos savivaldybės biudžeto apyvartinės lėšos.

Savivaldybių skolinimosi taisyklėse⁹ nurodyta, kad finansų ministerija, priimdama sprendimą teikti savivaldybės prašomo dydžio paskolą ir atsižvelgdama į savivaldybės finansinę padėtį ir Valstybės išdo finansines galimybes, paskolą ar jos dalį prioriteto tvarka teikia: darbo užmokesčio ir socialiniam draudimui, socialinėms išmokoms (pašalpoms), prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidoms, materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidoms, kitoms išlaidoms. Palūkanos nustatomos pagal Finansų ministro 2014 m. gruodžio 1 d. įsakymą ir kiekvienai savivaldybei yra skirtingos. Fiksuota metinė palūkanų norma nuo 0,021 iki 0,022 proc.¹⁰

Trumpalaikės paskolos iš valstybės išdo tikslas yra ne finansuoti papildomas savivaldybių neplanuotas išlaidas, o padėti savivaldybėms suvaldyti apyvartinių lėšų trūkumą ir vykdyti planuotas išlaidas, todėl vertinant savivaldybės prašomos paskolos dydį, yra atsižvelgiama į savivaldybės planuotas ir negautas prognozuojamas pajamas.

Finansų ministerijos duomenimis, per pirmąjį šių metų ketvirtį į Ignalinos rajono savivaldybės biudžetą surinkta daugiau 1,5 procento prognozuojamų pajamų nei per pirmąjį ketvirtį 2020 m. – 2438901 Eur¹¹. Tai sudaro 22,2 proc. visų 2021 m. prognozuojamų pajamų.

1 ir 2 lentelėje pateikiama informacija apie Ignalinos rajono savivaldybės 2021 metų biudžeto pajamų plano vykdymą per I ketvirtį.

⁸ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“.

⁹ Savivaldybės skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 9 p.

¹⁰ <https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/savivaldybiu-duk> (žiūrėta 2021-05-06).

¹¹ <https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/biudzetas/biudzeto-vykdymas/savivaldybiu-biudzetai/savivaldybiu-biudzetu-pajamu-vykdymas/2021-m-1/i-ketvirtis-3> (žiūrėta 2021-05-06).

Ignalinos rajono savivaldybės 2021 metų biudžeto pajamų planas ketvirčiais

1 lentelė

Eil. Nr.	Pavadinimas	Patvirtintas planas, tūkst. Eur	Ketvirčiais			
			I	II	III	IV
1.	IŠ VISO PAJAMŲ (planas) ¹²	18581,5	3822,8	5375,5	4212,4	5170,8
2.	IŠ VISO PAJAMŲ (planas) ¹³	18746,5	3822,9	5543,0	4238,2	5142,4
3.	IŠ VISO PAJAMŲ (plano vykdymas)	18746,5	3880,2 ¹⁴			
	Skirtumas		+57,3			

Ignalinos rajono savivaldybės 2021 metų biudžeto gyventojų pajamų mokesčio vykdymas ketvirčiais

2 lentelė

Pajamų klasifikacijos kodas				Pavadinimas	Patvirtintas planas	Ketvirčiais			
						I	II	III	IV
1	1	1	1	Gyventojų pajamų mokestis (planas)	10318,0	2160,0	2610,0	2480,0	3068,0
1	1	1	1	Gyventojų pajamų mokestis (vykdymas)	10318,0	2181,7 ¹⁵			
1	1	1	1	Skirtumas (vykdymas lyginamas su planu)		+21,7			

Pagal savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, apyvartinių lėšų pritrūks II ir III ketvirtyje savarankiškoms funkcijoms vykdyti (3 lentelė).

Savivaldybės 2021 metų pajamų ir išlaidų savarankiškoms funkcijoms vykdyti paskirstymas

3 lentelė

Eil. Nr.	2021 m. laikotarpis / rodiklis	Nepanaudotų pajamų likutis 2020 12 31, tūkst. Eur	Pajamos, tūkst. Eur	Asignavimai, tūkst. Eur	Skirtumas, tūkst. Eur
1.	I ketvirtis	1485,1	2357,0	3149,1	693,0
2.	II ketvirtis		2700,3	3521,1	-127,8
3.	III ketvirtis		2588,3	2929,2	-468,7
4.	IV ketvirtis	87,0	3488,4	3106,7	0
5.	Metai	1572,1	11134,0	12706,1	0

¹² Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 25 d. sprendimas Nr. T-2 „Dėl Ignalinos rajono savivaldybės 2021 metų biudžeto patvirtinimo“.

¹³ Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2020 m. balandžio 22 d. sprendimas Nr. T-52 „Dėl Ignalinos rajono savivaldybės 2021 metų biudžeto patikslinimo ir Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 25 d. sprendimo Nr. T-2 „Dėl Ignalinos rajono savivaldybės 2021 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹⁴ Ignalinos rajono savivaldybės Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2021 m. kovo 31 d. I ketvirčio ataskaita (2020-04-22 Nr. B6-28).

¹⁵ Ignalinos rajono savivaldybės Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2021 m. kovo 31 d. I ketvirčio ataskaita (2020-04-22 Nr. B6-28).

Netolygus pajamų ir išlaidų savarankiškoms funkcijoms vykdyti paskirstymas metų ketvirčiais gali lemti II ir III ketvirčiais laikiną pajamų trūkumą. Pastebėtina ir tai, kad egzistuoja objektyvios papildomos biudžeto lėšų negavimo rizikos susijusios su paskelbtu Lietuvos Respublikos teritorijoje karantinu¹⁶.

Pagal savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, savivaldybei gali pritrūkti apyvartinių lėšų, tačiau numatomas pajamų trūkumas yra laikinas, jį planuojama kompensuoti IV ketvirčio pajamomis. Trumpalaikė paskola būtų naudojama biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio, su juo susijusiems mokesčių, socialinių išmokų (pašalpoms, kompensacijoms už šildymą, karštą ir šaltą vandenį, renovaciją) išlaidoms finansuoti.

Teikiame nuomonę dėl Ignalinos rajono savivaldybės galimybės imti trumpalaikę iki 600,0 tūkst. Eur paskolą iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto savivaldybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti

Mūsų nuomone, savivaldybės taryba, siekdama užtikrinti savalaikį biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio ir su juo susijusiems mokesčių, socialinių išmokų mokėjimą, galėtų priimti sprendimą kreiptis dėl trumpalaikės iki 600,0 tūkst. Eur paskolos iš valstybės biudžeto gavimo.

Laiku negrąžinus šios paskolos, ji atitiktų jau ne trumpalaikės, o ilgalaikės paskolos požymius ir turėtų įtakos savivaldybės skolos ir skolinimosi limitams.

Savivaldybės kontrolierius

Sergej Mickevič

¹⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-11-04 nutarimas Nr. 1226 Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo.